

פרוטוקול מס' 249
מישיבת ועדת הכספים
שהתקיימה ביום ראשון, ט"ז בשבט תשמ"ו (26.1.86)
בי"עה 10.00

הנוכחים : ח. רמון (מ"מ יו"ר), י. ארצי, א. ויינשטיין
א. ורדיגר, ש. עמר, ד. תיכון

מוזמנים : י. ברוך - הממונה על הכנסות המדינה
מ. ברקת - מנהל אגף המכס, הבלו והמע"מ
י. הורוביץ - נציב מס הכנסה
א. אלקינד - האוצר
י. ארד - המכס
י. גבאי - האוצר
מ. דר-זיו - האוצר

מזכיר הועדה: א. קרשנר

יועץ משפטי:

לוועדה: א. דמביץ

כלכלנית: ס. אלחנני

רשמה: מ. טרלו

- סדר היום :
1. היטל 6% על הלוואות במטבע חוץ - הצעות לסדר היום
 2. תקנות מס הכנסה (הנחות ממס בישובי גבול הצפון) (תיקון), התשמ"ו - 1986
 3. תקנות מס הכנסה (שווי השימוש ברכב) (תיקון מס' 2), התשמ"ו - 1986
 4. צו הסדרת יבוא טובין (הפקדה) (תיקון מס' 14), התשמ"ו - 1985

היו"ר ח. רמון :

אני פותח את הישיבה.

הצעה לסדר היום - היטל 6% על הלוואות במטבע חוץ

היו"ר ח. רמון : בבנק ישראל הזליטו על היטל של 6%, הדבר הזה בעייתי ויש לו השלכות בכל התחומים, בתחומי התעשייה, בתחום מאזן התשלומים, בתחום המוניציפאלי. אינני חושב שאנחנו יכולים לאפשר להחלטה מהסוג הזה לעבור מבלי שועדת הכספים תקבל מידע מלא על הנושא.

אני מבקש שהועדה תדון בדבר הזה. דיברתי הבוקר עם שפירא והוא הסכים שנקיים על זה דיון ביום שלישי. אני מציע להזמין את הנגיד ואם צריך גם מי שהוא מהאוצר.

א. קרשנר :

אנשי בנק ישראל אמרו שיחזקן שזה צריך להיות בחוק.

היו"ר ח. רמון :

המשק בינתיים לא יודע איך להתנהג. אני מבקש לקיים על זה דיון. אם הם רוצים להכניס את זה לחוק, שישמעו את דעות חברי ועדת הכספים.

י. ברוך : אני מבקש לא לדון היום על חיפה כימיקלים.

היו"ר ח. רמון : אם הממשלה מבקשת לא לדון בסעיף, אני יכול להענות.

תקנות מס הכנסה (הנחות ממס בישובי גבול הצפון) (תיקון), התשמ"ו - 1986

י. ברוך : כאשר דנו על הנושא של הנחות ממס לישובי גבול הצפון הבאנו בפניכם רשימה של 65 ישובים והיתה רשימה סגורה שנקבעה על פי קריטריונים של משרד הבטחון. היתה פנייה של תרשיחה שהיא מאוחדת עם מעלות וקשה להבדיל. אנחנו מציעים על כן להוסיף לרשימה את תרשיחה.

ס. אלחנני : כאשר אושר התיקון הזה לסידרה הנחות לישובים מסוימים לישובים האלה ניתנה הנחה של 10% ללא תקרה. ועדת הכספים אז המליצה כמה המלצות ואז מהן לקבוע תקרה, ולעשות סדר כולל בכל הנושא של פטורים והנחות לישובים. המלצה נוספת היתה - לבדוק כמה ישובים ספציפיים שייכללו גם כן בישובי קו העימות. לא קיבלתי תשובה על שלוש ההערות האלה.

היו"ר ח. רמון :

בנושא של מעלות-תרשיחה אני חושב שהתקנה מיותרת, כי כפי שאי אפשר לעשות תקנה מיוחדת על חל-אביב - יפו ורמת אביב, כך אי אפשר היה לעשות את זה על תרשיחה. זו מועצה מקומית אחת שנקראת מעלות-תרשיחה ואי אפשר להפריד. אני מצטרף שהממשלה מלכתחילה הסתכנה בנושא מסוג זה. את דעתי בנושא פטורים ותקרות אמרתי בישיבה הקודמת ואין לי מה להוסיף על מה שאמרה סמדר.

א. אלקינד: בעבר היה צריך להוסיף את התקנות הקודמות, היה צריך להסיר את הספק הזה.

היו"ר ח. רמון:

כוונת הממשלה הייתה חמורה מאד וזו לא הייתה טעות. הם התכוונו רק למעלות ולא לתרשיחה, למרות שאי אפשר לעשות את זה על פי החוק.

י. ברוך: על הישובים הנוספים שהושמעו כאן, נתנו תשובה בכתב כעבור שבוע ימים לוועדת הכספים והסברנו מדוע לא מרחיבים את הרשימה. אינני מבין מדוע אומרים כאילו לא ניתנה תשובה. אשר ליתר הישובים, קיבלתם מכתב תשובה לפני חודשיים. אנחנו ערים לכך שיש כאן עיוותים. בכל פעם שפנינו, נתת לנו "אזכור לנשימה" פעם נתנו לנו להאריך תקנות עד אוגוסט ואחר-כך עד מרץ 86. לפני סוף מרץ נבוא ונגיד מה אנחנו עושים הלאה.

הייתה ועדה שהכינה הצעות. על סדר היום של ועדת השרים לכלכלה יש נושאים בקשר לישובי הפיתוח. מונחה ועדה בין-משרדית שמתחילה את דיוניה ביום ששי וזה יובא במשוחף. לכן עד מרץ נאלץ להביא דברים מסודרים. אנחנו זקוקים לאישור שלכם.

היו"ר ח. רמון: מה לגבי התקרה?

י. ברוך:

ההנחה היום לרוב הישובים היא 7%, אם נגדיל ל-10% לא יעזור שום דבר. הוחלט לתת 10% ללא תקרה, כך אושר בוועדת הכספים. אם רוצים אפשר למעלות תרשיחה לעשות עם תקרה.

היו"ר ח. רמון:

לפחות שני חברי-כנסת - צבן ואני - דיברנו על כך. דיברו על תקרה על מנת שיש שוויון. שזאת לא כוונה שאדם יקבל פטור ללא תקרה. הייתי שמח אם הייתם מקיימים בנושא הזה דיון, בעיקר לאור התקציב.

י. ברוך:

אתה אומר שקיימת תקנה שאושרה כדין ובמשך שלוש השנים הבאות תיתן הנחה לישובי הצפון. אתה רוצה שנביא תקנה להקטין את ההנחות האלה?

היו"ר ח. רמון:

אם מקטינים למיליון - זה לא נורא. אני מצפה שלפחות זה נדבר בצורה לא דמגוגית.

מעל 60% של רמת הכנסה + 10% זו תהיה התקרה. הייתי רוצה לקבל נתונים כמה משתכרים מעל 3 מיליון שקל ומה יהיה אם תתקנו את זה וכמה תוספת תהיה אם לא תתקנו את זה.

א. דמביץ:

אם עוסקים בפטורים לפי סעיף 11 לפקודת מס הכנסה, אני מבקש להזכיר סלקראת שנת הכספים הקודמת הובא אישור לתיקון תקנות מס הכנסה בדבר הנחות לפועלים בשירות הבטחון. אותן הנחות שבאות במקום תוספת משכורת מקופת המדינה לאנשי צבא קבע ועובדים בשירות הבטחוני. במקום תוספת הכנסה נתנו לעובדי משרד הבטחון ולצבא פטור ממס הכנסה. מכיון שכל אלה עובדי מדינה ולא עובדים של מעבידים שונים, הפטור הזה איננו אלא תוספת שכר. בשנה שעברה הייתה הצעה שהדבר הזה יוגבל. מנור הציע אז שלא יוגבל אבל הוא הבטיח להעביר את העניין לאפיקים תקציביים רגילים, אם זה אפשרי. זה עניין של מדיניות, מעביד אחד נוהג במקום שכר פטור ממס הכנסה.

י. ברוך:

זה ייבדק.

ה ו ח ל ט

לאשר פה אחד את התיקון המוצע.

תקנות מס הכנסה (שווי השימוש ברכב) (תיקון מס' 2), התשמ"ו-1986

י. ברוך:

בקשר לעדכון שאנחנו מבקשים מועדת הכספים, שהעדכון יחזור לינואר-מרץ בהתאם להעלאת המדד. אילולא היינו מביאים הוראת שעה מיוחדת ב-1.10 שפעלה בחודשים אוקטובר - דצמבר, לא היינו צריכים בכלל לבוא אליכם היום כי זה עדכון שאנחנו מפיעים לינואר - מרץ. כתוב בחוק שאין צורך באישור מיוחד מועדת הכספים בגלל הוראת שעה שהייתה לשלושה חודשים. אנחנו צריכים לחזור לשיטה הישנה של עדכון בהתאם למדד.

מדוע חוזרים לעדכון לפי מדד ולא לפי הוראת שעה שהצענו באוקטובר - דצמבר? כי חזרנו למצב שבו המחירים והשכר מתנהגים פחות או יותר לפי אותם המדדים, וכפי שמאז ומעולם היינו מקטינים את הזקיפה על רכב בהתאם לאותו סעיף של מס הכנסה, אז אין יוזר סיבה להוראת שעה. הסיבה להוראת שעה הייתה קיימת רק ב-1.10 כאשר עדכון לפי מדדים יוני - אוגוסט לעומת מצב במרץ מאי היה גורם לעיוות ללא הצדקה שאנחנו אמורים לדרוש מאותו ציבור של עשרות אלפים שיש להם רכב צמוד. תוספת מס לא מבוססת על דבר ממשי, לא על תוצאה של החלפת רכב ולא על עלייה בהחזקה, לא על שינוי בשכר. זה לא תואם את ה"תפר" מ-1.10 התוצאה מהמדיניות הכלכלית שהופעלה ב-1.7. לכן אז היינו צריכים לעשות כפי שהתבקש ועכשיו אנחנו חוזרים לשיטה הישנה. השידור הוא לשלושה חודשים. אנחנו מכינים שינוי במהות הנושא הזה ונציע אותו לשר האוצר, ואם הוא יאמץ אותו, תבוא פנייה לועדת הכספים של הכנסת. במרוצת השנים עלויות הרכב התנהגו אחרת מהמדד. היו עדכונים חלקיים לפני שנתיים וחצי, לא היה סדר בנושא הזה ולכן הגיע הזמן לבדוק מה עלויות הרכב האמיתיות ולקבוע את ההשתתפות לפי העלויות האמיתיות, לפי 750 ק"מ לחודש צריכה פרטית. יתכן מצב שאנשים מסוימים שאין להם פנאי להשתמש ברכב לצרכים פרטיים או שהם מסורתיים ולא נוסעים בשבתות ובחגים, צורכים הרבה פחות ק"מ, ולעומת האחרים יכולים לצרוך יותר. פה זה הממוצע.

אין דרך להתאים את זה אישית לכל אחד, פעם עשו את זה לפני הרפורמה של בן-שחר, ואז זה הפך לקריקטורה שחלק הרכב היה פי כמה מהשכר. נצטרך להיצמד למוצעים בהוצאות הקבועות. אין הצדקה להמשיך בשיטה שכתבו 50% פחת רשמי ובטוח יחול על המחזיק כאשר הוא לא משתמש ברכב 50% לצרכים פרטיים. גם 750 ק"מ מבוטחים על רבע משוער של שימוש סביר. אנחנו נבחן כמה זה צריך להיות. בהוצאות המשתנות תהיה הגדלה משמעותית ובקבועות - הקטנה. אני מעריך שתהיה העלאה מסוימת, ואנחנו מציעים שמאותה עת ואילך התאום לא ייעשה לפי המדד אלא לפי מחיר לצרכן. אני מדבר על מדד של החזקת רכב. אני מקווה שבקרוב תהיה על זה המלצה ונוכל להעביר אותה לשר, ואחר-כך אליכס.

התמודדתי עם הנושא הזה בישיבה הקודמת ואחר-כך גם בעתונות, וברדיו ובכל מקום שמצאו איזה קרבן שאפשר לעשות מזה פרסומת. הגדיל לעשות עתונאי אחד שכתב שאחי ורעי ישלמו כעת פחות מס.

העדכון היה מתאים לאוצר ולרעת הציבור כאשר הוא נעשה על בסיס חלת-חדשי ממוצע. מדדים מרץ - אפריל - מאי. במרץ אם היה 100, באפריל - 110, במאי - 120; ביולי 130, יולי - 160, אוגוסט - 180. הממוצע היה 160. לקחנו 160 חלקי 110 והתוצאה 48% גידול במדד. הממוצע היה קטן יותר. התוצאה בתחום אדכון מדרגות המס היתה שאם היינו צריכים לעדכן ב-50% ערכנו ב-40% במרוצת השנים היתה שחיקה של מדרגות המס. ספטמבר - 192, אוקטובר - 193, נובמבר 194. למעשה בשלושה החודשים האלה היה המדד חצי אחוז היתה רפורמה שקטה ועלינו בתקרת המס מ-1200 דולר ל-1900 דולר. לא שנינו את השיטה. התוצאה היתה במדרגות המס. היום משלמים שליש פחות מאשר בתחילת השנה. כיצד זה פועל על החזקת רכב? במשך השנים עדכנו פחות מדי את הזקיפה ואז אמרו: זו הזדמנות, עכשיו ניקח מכולם בחזרה. בו בזמן שההענות שלנו להתערב במדרגות המס היתה מיועדת להקטין עד כמעט לאפס את השחיקה של שכר נטו, היתה שם כוונה ברורה. אם היינו ממשיכים ללכת בשיטה הזאת לגבי זקיפת רכב, התוצאה היתה שכאן היו שוחקים.

באוקטובר יש לי רכב והעלויות ירדו ורוצים ממנו עוד מס. הגענו למסקנה שאוקטובר - דצמבר זה כמו שהיה. אני לא קובע אישית חוץ מחוות הדעת שלי. כשאני ממליץ אני אומר לשר האוצר את דעתי. האוצר אומר לוועדת הכספים מה שהוא מבקש והוועדה חפשיה להחליט מה שהיא מוצאת לנכון. אף אחד לא לקח לעצמו רשות לקבוע פסקנית מה נכון ומה לא. את הרשות הזאת נטלה על עצמה היועצת הכלכלית בפעם הקודמת וגם הפעם, והיא כותבת מה הצעות האוצר ומה הסכום "הנכון"! כאשר זה מגיע לעתונות, הנכון מכבד את המרכאות. הייתי מיעץ ליועצת הכלכלית לכתוב: הסכום שהיה מגיע אילו נהגו לפי השיטה הישנה, זו הגדרה נכונה. אבל לקרוא לסכום זה "הסכום הנכון", זאת אומרת שהצעת שר האוצר היא שקר ומה שאישרה ועדת הכספים זה לא נכון.

אני לא רוצה להתמודד על הנושא הזה בכלי התקשורת. גב' אלחנני היא פקידה בוועדת הכספים, אנחנו צריכים להיצמד להגדרות נכונות. מה שנכון זה מה שהכנסת קובעת.

אנחנו היום לא דנים באוקטובר - דצמבר, אלא בינואר - מרץ. ב-1.4 נביא שינוי מהותי בנושא. לא עדכנו בינואר - פברואר - מרץ את עדכון המדד לעומת מאי 85. אנחנו עושים עדכון לפי המדד ב-1.10 עד 1.1, לפי מדדים ידועים. אלה הסכומים.

זיו"ר ח. רמון:

גב' אלחנני עושה את עבודתה לפי מצפונה המקצועי ולפי זיטב שיקוליה כפי שאתה עושה. כאשר היא כותבת "הסכום הנכון" היא סבורה שכן היה צריך האוצר לעשות, וכך היא מוסרת אינפורמציה לחברי הכנסת. לא זייתי מבקש להטיל ספק בדברי הגב' אלחנני. אני מבקש לא להתכתש על הענין הזה. לגב' אלחנני מותר לכתוב איזה נייר שהיא רוצה, היחידים שיכולים לבקר אותה זה חברי הכנסת. כשם שאני משתדל לשמור על כבוד נציגי הממשלה ואני לא מחווכח אתם אלא רק עם הנבחרים, הביקורת היא על השרים ולא על אלה שמבצעים צדיניות, כך סמדר מבצעת מדיניות של ועדת הכספים. אני ביקשתי ממנה את הפירוט. זה חפקידה. כולנו אנשי ציבור וניהנים. לשפיטה ע"י אמצעי החקשורת. למי שלא נעים, שלא יעסוק במאטריה זו.

י. ברוך: אני מבקש שהמלה "נכון" תימחק מאמצעי החקשורת.

זיו"ר ח. רמון:

אתה צריך להעביר נייר ואמרת מה עמדחכם, אני מבקש שתסתפק בזה. יש הפרדת רשויות וכבודכם יקר בעיני כשם שכבודה של סמדר יקר בעיני. אני מבקש להתאפק גם אם זה קשה.

א. ויינשטיין:

החלטה נכונה יכולה ועדת הכספים לקבל כשיש לה הערכה. לכן טבעי שהועדה תקבל הערכות מהאוצר וגם מסמדר שעובדת בוועה.

המחיר הנכון זה לגבי מאי. השימוש בו לא צריך להדאיג אף אחד. לכן אני חושב שכדאי היה שאנחנו בוועדה נקבל דו"חות מסמדר ונתייחס אליהם. אני קיבלתי את הדו"ח, אני לא מקבל את ההנחה שלה, אבל אני מבין את האותנטיות ואת היושר האינסלקטואלי שיש בנייר.

לעצם הענין יש לי בעיה בהצעה של האוצר. מצד אחד אני יודע שיש עשרות אלפים במשק ששכרם ניידי. המעסיק קובע להם שכר ומגלם להם רכב. על זה צריך לגבות מחיר נכון. מצד שני במרכיב הזה של בעלי רכב צמוד יש קבוצה שאני מונע את העלאת שכרה. מנכ"לים וסגני שרים, מנהלי חברות ממשלתיות, כל הצמודים, יקבלו שכר עם פערים מסוימים, ואנחנו לא שומרים על פערים בגלל מדיניות שלנו. להעלות להם את שווי הרכב הצמוד כשלא מעלים להם את השכר, זו שחיטה. לקחת היום ממנכ"ל או סמנכ"ל בשירות הציבורי, העירוני או הסוכנותי וההסתדרותי שווי רכב יותר ממה שאתם מציעים, זה לגרום לבריחה יותר גדולה מהמערכת. האם יש אפשרות בצורה כל שהיא להפריד ולומר: אלה ששכרם ניידי אם נקבע להם שווי - ונקפיא אותו לעומת אלה שאני לא מעלה את שכרם? כך הייתי רוצה שנלך לכיוון של החלטה כזאת.

נקודה שני, אני מבקש לדעת איך גורמים לכך שתהיה השוואה בין העומס המוטל מבחינת שווי הרכב על עצמאיים לשכירים. יש עצמאיים שעיסוקם הוא באמצעות רכב ושם הם לא מקבלים שום הקלה משמעותית. אם אתה הולך לרפורמה מאפרייל, איך אתה הולך על זה מבחינת כל המרכיבים?

ד. תיכון:

כל נושא הרכב במדינה פרובלמטי וזה החל מדו"ח ועדת בן-שחר לפני 10 שנים. הנושא נשאר פתוח. אנחנו בתקופה של שינויים, לנסות למשוך את השמיכה מצד לצד... מי שזוכר את דו"ח ועדת בן-שחר בנושא הרכב, יודע שהנושא לא נזכר. הועדה אמרה: אנחנו מבטלים את הכל ומשאירים הכל פתוח בחקוה שחוך שנה או שנתיים הנושא ייסגר בצורה כזאת שיעשה צדק. הטענה היתה שנושא הרכב הפך למרכיב הגדול בשכר. פלומין, ניסה לעשות צדק לחקופה קצרה. מן הנושא הזה כולם בורחים. על מה יצא קצפה של הועדה? כאשר היטלנו את היטל הרכוש שאלנו אותך מה אתה עומד לעשות בענין הרכב הצמוד והזקיפה. אז לא אהבת את הנושא הזה ובאחת הישיבות אמרת לי: אם כך, שהנהג שלי ישלם את הקצבה הזאת. זה היה נכון. גם כשיתה לי מכונית צמודה אמרתי: מה רוצים ממני, שיקחו מהנהג, המכונית אצלו ולא אצלי. צריך שהצדק גם ייראה. אנחנו לא מדברים על הפקידות הצמודה של הממשלה והחברות הממשלתיות. אני לא רוצה לדבר על אלה שעובדים בממסד בשירות הממשלה הם צריכים להבין שהטלנו היטל לא צודק על עם ישראל. כל בוקר אתה גובה אגרת דרך בתל-אביב - ירושלים - חיפה. כל מי שעובר מטילים עליו היטל רכוש, היטל לא צודק. נטלנו על עצמנו את ההיטל הזה מתוך הנחה שהוא יפגע בכולם ללא יוצא מן הכלל, כי הוא לא צודק. רצית לספוג כסף והדרך הטובה ביותר היתה הדרך הזאת. כאשר שאלנו אותך מה יקרה לבכירים במשק ללא הבדל אם הם עובדי מדינה או אחרים, לאחר לחץ והתפרצויות אמרת: היטל רכוש מוטל באוגוסט. בהיטל הבא נוסיף 1/12 של ההיטל הנ"ל. אנחנו צריכים לשאול את עצמנו אם עשית כך. סמדר אומרת שלא. אנחנו מבקשים לעשות עדכון צודק והוגן, אתה אומר: עדכון הוגן זה העדכון שחם עליו שר האוצר. אני מאשים אותך באינטרסים ומותר שיהיו לך אינטרסים. אתה סבור שזאת הצעה הוגנת, אני חושב שלא. במקרה כזה נלך לאדם אוביקטיבי שיתן לנו חוות דעת אוביקטיבית אם אתה צודק או אני צודק בטענה שלי. אם תאושר הגירסה שלי אני רואה מנכ"ל שאומר: תפסיק לבלבל לי את המוח, זה של הנהג, אני אבוא עם הרכב שלי לעבודה ואקבל דמי החזקה וזה יותר הוגן. אולי יעשה זאת פעם, אבל אני לא מכיר איש שיותר על הרכב של המדינה. יש כאן הטבה גדולה שגלומה בזקיפה כי היא לא מעודכנת. לא נצא מהיכוח.

אני מציע שפלומין יתן לנו חוות דעת בנושא זה תוך

שלושה ימים.

י. ארצי:

המדובר בהיטל חד-פעמי, הוא צריך להיות תקף מבחינה מוסרית. הויכוח שהתפתח מעיד על הרגישות לנושאים של לקיחה על עצמנו. הדבר הזה נוגע לכל הציבור גם לגבי הטבות של חברי-כנסת ובכירים. בשבוע שעבר היה ויכוח על הרחבת עדכון לשופטים לעומת אחרים. הייתי רוצה שתהיה שיטה פשוטה ומובנת לכל, ללא תחכום. מה שחל על כל אחד מאתנו, יחול על הבכירים.

היה לי חלק בהחלטה הקודמת. התחשיב ניתן לפירושים. אם יש שוני בין מכונית אחת לשנייה, צריך להבהיר זאת, ואם לא צריך לאחד את שני המספרים.

אני מבקש להעלות נושא של מעמד כלפי אמצעי התקשורת

של היועץ הכלכלי.

היו"ר ח. רמון:

זה נושא פנימי.

ש. עמר:

אני תומך בדברי דן תיכון למעט ההצעה האחרונה למסור את זה לפלומין. לפי הבנתי אין סיכוי שהממונה יקבל בורר בינינו. אילו היתה דרך כזאת, הייתי מציע זאת לגבי הרבה נושאים. אני מציע שהממונה והצוות שלו יאמרו לנו מה הנתונים האלה, ואם יקעקעו אותם, יש לנו בעיה. אם היועצת צודקת, נוריד את המרכאות ונהפוך את זה לנכון. כדאי להתמודד עם הבעיה ולצאת עם תוצרה ברורה וחדה.

היו"ר ח. רמון:

הועדה עדכנה באוקטובר כשאני לא הייתי. לא במקרה לא ערערתי על החלטתך. אפשר היה לעשות רוויזיה. חשבתי שזה לא הרגע הנכון. כך נהגתי. אמרתי שבעוד שלושה חודשים השכר יטפס חזרה, אז אפשר יהיה להתייחס לעניין בצורה יותר רצינית ועל פי הכללים. אני מצטער שהתאור של ברוך כשזה עבד לטובת הרכב הצמוד, לא גרם לשינוי השיטה. במשך השנים האינפלציה היתה רק בקו עליה. למרות שכל השנים היה אבדן הכנסות ניכר לאוצר כתוצאה מהשיטה הזאת (אני מוכן להסתכן ולומר שזה עלה מאות מיליוני דולרים) במשך שנים זה עבד כך. מהשכירים ומהעצמאיים לקחו מאות מיליונים יותר ממה שהמחוקק התכוון. מהרווח הצמוד לקחו פחות מאות מיליונים ממה שהתכוון המחוקק. כך היה הצדק. עכשיו התהפך הגלגל. במשך חצי שנה זה עובד באופן הפוך. אי אפשר לשאת בזה. אני מאמין שאין לך עניין אישי ואתה מאמין שזה צודק. אני מתקומם נגד ההשמצות שהיו. אני לא מאמין שפקיד ציבור הגון וישר יקריב עשרות מיליוני דולרים אפילו בשביל 100 עובדי מדינה. אני לא יכול להעלות על דעתי דבר כזה. הבעיה איננה אישית אלא של צדק חברתי בהטלת מיסוי. אני לא מסכים עם שינוי השיטה. מה שהסכמנו באוקטובר היה מבחינה מצוקה זמנית שהייתי מוכן לעצום את עיני על זה. מדובר על למעלה מ-50,000 כלי רכב צמוד. אגרת חינוך יותר צודקת מאשר עדכון זה? להקטין ותק לגמלאים יותר צדק? זה עומד אחד מול השני. להעלות את גיל הפנסיה של נשים מ-60 ל-65 זה יותר צודק? אחד עומד מול השני. הטילו מסים וחוקים קשים. פגעתם במורל של עובדים ואיננו עובדים בחלל ריק במדינה שבה יש צדק מוחלט בעניינים האלה. לא בא בחשבון שלא תעדכנו את הסכום הנכון. אני חושב שזה הסכום הנכון ואעמוד על כך ואאבק על זה. זו השקפתי אחרי שהצגתי בהרחבה ובפירוט. אני עומד על כך שעדכון אוקטובר ייכנס. אני עומד על כך שתיקח 50% ולא 25%. אני יודע שזה קשה זה כמעט סכום של משכורת חדשית של חבר-כנסת. אם הייתי יכול לעמוד מבחינה ציבורית ולהגן על זה, הייתי מוציא את 100 כלי הרכב משירות המדינה. יש 50,000 כלי רכב במדינה הזאת ואני רוצה לגבות מהם מס לא מפני שאני אוהב מסים אלא שממשלת ישראל החליטה שהיא גובה סוג מסים שאני מתנגד להם ואני לא רוצה שיגבו, אני צריך תחליף למסים אלה. זה עומד צדק מול צדק.

אני מציע לאוצר שהעדכון ייעשה כך: מדד אוקטובר

ו-50% היטל.

א. זיינשטיין:

אין חילוקי דעות לגבי עובדות. ההצעה של האוצר אין משמעותה עדכון. יש כאן שתי השקפות. אני חושב שרוב החברים רוצים עדכון מלא.

מה יקרה אם נקבל הצעה שלך ברוח ההצעות שהיו כאן? אני מכיר את השוק. קח חברה כמו עמידר או עמיגור ששם יש 30 מכוניות צמודות ששייכים למנהלי אגפים ולמנכ"לים; או מנכ"לים בממשלה או סמנכ"לים, נראה מה השכר שלהם היום ונראה למה אנחנו גורמים.

יש רפורמה במסים. היא קבעה שהמעסיק יגלם או שיחן מונית וייפטרו מהרכב הצמוד בשירותים האלה. אנחנו צריכים להיות ניטרליים באין מעסיק לבין עובד שלו. יש לי בעיה כלפי מערכת שקבענו שאיננו מעדכנים את השכר. מעסיק פרטי יכול להעלות את השכר והוא מעלה. אני רוצה לקבל נתונים על השכר העכשווי.

במקום להגיע לפערים של 1 : 3 הגענו ל-7 : 1.

צריך לקחת בחשבון מה מביא מנהל הביחה. אנחנו נגרום לזעזוע בכל החברות הממשלתיות.

אני מבקש נתונים על המשכורות של המערכות הללו. אני אגן עליהם. אני מבקש לקבל נתונים לפני ההחלטה.

י. ברון:

כאשר אנחנו דנים על העדכון לחודשים ינואר - מרץ, אתם מציעים עדכון מלא לפי השיטה הישנה על פי המדר. מאמצע אוקטובר עד דצמבר, היה אישור של ועדת הכספים של הכנסת. אם מדברים על ינואר - מרץ זו שיטה קודמת. אם רוצים לעדכן לא לפי המדר מינואר עד מרץ - אלא לעומת מאי שנה שעברה, אנחנו רוצים למעשה בעקיפין לבטל את החלטת ועדת הכספים מ-1.10 למרות שלא הייתה רוויזיה ולא אמרו דבר, למרות שנהגנו שלושה חודשים לפי השיטה הזאת. יש עכשיו שלושה חודשים חדשים שבתקופה הזאת המדר עלה ב-17% בשלושת החודשים האלה המדר עלה לפי 7% אבל לפי הממוצע זה 17%, אבל יש פיצוי בחוספות השכר. לכן עבדנו לפי השיטה הקודמת. אם נכניס 52% שדילגנו עליהם, אנחנו רוצים עדכון כמו של 100%. נאמר לאדם שיקבל משכורת ינואר שיקבל 100 שקל פחות ממה שקיבל בחודש הקודם, כי נתנו לו מתנה באוקטובר - דצמבר. הוא יאמר: לא נחת לי מתנה אלא לא עדכנת. אתה רוצה להעניש את אותם 50,000 איש שלא קיבלו חוספת שכר, שלא קיבלו חוספת לרכב, שלא קיבלו חוספת קילומטראז'. אין ספק שאפשר לקבל מס בלי סוף. אפשר להגיד שלא רוצים לעדכן מדרגות מס. השאלה היא איפה העקרון הכלכלי הפיסקלי. לכן בשלושה חודשים אלה העדכון צריך להיות על פי שלושת החודשים ואין לקחת חזרה מה שניחן כדין. אנחנו מדברים על תקופה מעבר של שלושה חודשים בלבד וזה חשוב ביותר. הזקיפה לא הייתה נכונה ואני לא יודע כמה שנים היא לא נכונה. נכון שהנושא נסגר ונפתח; אמרו שיכולים להוריד את זקיפת הרכב ואחר-כך לבדוק. השיטה הייתה על פי מדדים והיא הייתה מצד אחד ממדים להוצאות שוטפות שלפעמים עודכנה ולפעמים לא. הוצאות קבועות היו 50% כאשר איש לא טען שאדם משתמש ברכב הצמוד שלו 50% לצרכים פרטיים. החל מ-1.4 נציג הוצאות אמיתיות, אי אפשר לקחת מס מדבר אבסורדי. פקודת מס הכנסה אומרת שמוחר לי רק לקחת מס מטובת הנאה, אם אין טובת הנאה, אין לקחת מס. אנחנו אומרים ש-750 ק"מ לחודש צריך להישאר לפי העלויות האמיתיות. את הצעתנו נביא לפני שר האוצר.

בקשר להוצאות קבועות, אנחנו נציע להקטין חצי או

שליש.

בקשר להיטל על הרכב הויכוח היה שאמרנו שזה על רכוש זו ספיגה מבעלי רכוש. אין כאן בעיה של הנאה או שימוש. לא הטלנו על מחזיקים אלא על בעלים, כמו על בעלי בתים. הצענו 25% מההיטל. אמרתם שנכלול את ההיטל בהצעה. זה צמוד, בתוך זה כלול ההיטל. בעלים על הרכב משלמים הצמדה ופיגור של חודשיים. השכיר משלם פיגור של חודש וחצי. כאשר מכינים את הטבלא של היטל על הרכב שיחול במרץ, ההודעות נשלחות בינואר לפי מדר דצמבר שהתפרסם ב-15.1. אנחנו אומרים שיש אינפלציה וצריך להצמיד.

אני צריך להפריד בין רכב צמוד ומי שאין לו רכב צמוד. בחודש מרץ הוא משלם היטל לפי מדד דצמבר ב-15.1, הוא נמצא בפייגור של שני מדדים, אבל השכיר שמשלם שלושה חודשים סכום שווה, העדכון שלו הוא אחת לחודש וחצי. אם ינואר - מרץ היה 17%, הגדלתי ב-17% בכל חודש. מדד אוקטובר עלה ב-3,7% בנובמבר 7% ובדצמבר 8%, כך הגענו ל-17%. מה משלמיט בעלי הרכב? בינואר לפי מדד 90%, בפברואר 94%. החוברת מודפסת בנובמבר, היא מודפסת לפי המדד של אוקטובר. בינואר אתה משלם לפי מדד אוקטובר 90, 94, 94½. בנושא הזה אני חותם על מה שקבעה סמדר.

השאלה היא האם ללכת לפי מה שנציע ב-1.4, או האם

להיצמד לעיוות?

שאלה שניה, בקשר לבורר, אמר חה"כ עמר שאם רוצים חוות דעת, ועדת הכספים מוסמכת להזמין מומחים ולקבל חוות דעת. אולי נשמע חוות דעת ונראה שאנחנו טועים ואז נפנה לשר האוצר ונאמר שצריך לתקן.

לגבי הלא-שכירים המצב הוא שכיום לא מכירים בהוצאות קבועות בכלל אלא מעבר לקילומטראז' 25%. זה מעוות. לא היו לנו כלים. אותה ועדה בודקת עכשיו אפשרות להחמודד עם החזקת הרכב של לא-שכירים למטרות העסק שלהם ויתכן שנמצא שיטה יותר טובה מזו שקיימת היום. אם אין לי נחון, אין לי תוספת ואין לי הפסד הכנסות. קל לעשות חשבון תאורטי להוסיף לו 52% ועל זה לבנות כמה אנחנו מפסידים.

מה אחם עומדים להציע לגבי העצמאיים?

א. ויינשטיין:

אנחנו ערים לזה שמה שיש היום זה לא טוב, לא מפני שרצינו לפגוע במי שהוא אלא שלא היתה לנו ברירה, היינו רוצים למצוא דרך שזתמודד עם הציפציות, שתהיה נכונה יותר. אין לי עכשיו פרטים.

י. ברוך:

בקשר לסכום הנכון, הסכום הנכון הוא לא רק עדכון של המדד שכבר היה, שכבר מת ורוצים להחיות אותו מחדש. זה מ-1 ל-1,88. פתאום נרצה לגבות מס מאותם אנשים שלא קיבלו הסבות שכר, ירצו מהם פס נוסף. הוא כולל בתוכו את מלוא ההיטל. העדכון שהצענו יהיה לפי מדד של שלושת החודשים האלה לעומת הקודמים. זה העדכון המלא. החור שהיה באמצע אושר ע"י ועדת הכספים של הכנסת ואנחנו לא מציעים לחזור בנו ולתקן אותו לא אחורה ולא קדימה. כל הבעיה שעומדת בפניכם היא בעיה לשלושה חודשים בלבד. אנחנו רוצים בשלושה חודשים לא לגרום לתשלומי מס שלא מגיעים לנו. אני רוצה לגבות מסים מ-50,000 איש. בשלושת החודשים ישלמו מס מהוצאות אמיתיות מטובת הנאה אמיתית ולא איזה מספרים פיקטיביים. חבר-כנסת יכול להרשות לעצמו לבקר, לא השבתי בכלי התקשורת על איזו הערה של חבר-כנסת, בין אם אני מסכים עם דעתו או לא. לעומת זה אינני יכול להיות במצב שאני קשור ואסור לי להגיב כאשר מציגים בפני הציבור ממצאים והציבור חוגג... הסכום בטבלא מייצג עדכון אילו עדכנו במלוא עליית המדד אחרנית ואילו כללו בתוכו את מלוא ההיטל על הרכוש. מה שקורה הוא שאת זה (מצביע על הלוח) עשו באוקטובר ואת זה עכשיו. יאמרו שהעדכון הנכון הוא אחר. הפעם לא אשים שום מחסום לפי. אני מבקש למנוע את ההתמודדות הזאת ולקרוא לילד בשמו.

היו"ר ח. רמון:

הסכום הזה נכון גם לפי השקפתי. חובתך להגן על עמדת הממשלה והאוצר בכל מינוח שתמצא.

א. דמביץ:

מה המצב אם הועדה לא מאשרת את התקנות האלה?

היו"ר ח. רמון:

המצב הקודם יימשך. הביאו תקנה כי צריך לשנות מצב נתון.

לגבי הצעת האוצר, הנושא רגיש והשינוי בו הוא מהפכה. אם הביאו ב-1.4 יהיו שלושה חודשים קשים ואחרי זה הקלה לא צודקת.

לחה"כ ויינשטיין שרוצה נתונים, תמיד אפשר לקבל אותם. מי שצריך יביא אותם. אני מקווה שזה לא ידחה את ההחלטה יותר ממה שנדרש. אינני חושב שאנחנו צריכים בורר. אין פה בעיה של נתונים, יש פה חילוקי דעות פיסקליים של צדק.

הייתי רוצה לראות את הלהט הזה, את הכאב, כאשר מטיליז מס על החלשים.

אינני חושב שצריך ללכת לבורר.

אתה דן אחנו בתקופת תקציב. הנשק שלכם יותר חלש מאשר בשאר ימות השנה. אני לא אצביע בעד העדכון הזה. אצביע רק בעד העדכון הנכון לפי השקפתי, וזה אוקטובר + 50% מהמיסוי. אם זה לא ילך בחקנה, זה ילך בהצעת חוק. זה לא נגמר היום בנושא תקנה. סיעת המערך תקיים בנושא הזה דיון ואני מקווה שהיא תקבל את השקפתי בנושא זה. לכן היום אנחנו לא במצב שאומרים שאם לא תאשר הם ייהנו עוד יותר. אני מבקש שציבור בעלי הרכב ידע על זה, זה יהיה רטרואקטיבי אם זה יתקבל. זה מה שאפעל בסיעת המערך. אני מאמין שיהיה לי רוב בסיעת המערך בענין זה. עד אז אתנגד לעדכון הזה.

יש בקשה של אריאל ויינשטיין לקבל נתונים.

ד. תיכון:

עט כל הכבוד לידידי חבר-הכנסת ויינשטיין, הנתונים

הוא מבקש אינם רלבנטיים והוא יכול לדרוש - ואני אצטרף לבקשתו - להקים ועדה ציבורית שתבחן את שכר הבכירים.

לפנינו שתי הצעות. הצעה של האוצר שמנומקת ע"י הממונה על הכנסות המדינה, ולחילופין הצעה של אלחנני שמאומצת ע"י מספר חבר-כנסת.

היו"ר ח. רמון:

ההצעה שלי היא אוקטובר + 50% היטל לפי שנת היצור

של הרכב.

טבלאות מס הכנסה הן רק לפי הרווח ולא לפי השנה.

ס. אלחנני:

אני רוצה להרגיע את סמדר. הרכב בשירות הציבורי איננו ישן... הבעיה מצטמצמת אולי לשלוש שנים, שלושה מודלים. לפיכך אני לא רואה צורך לקיים התייעצויות ואני מציע לקבוע מועד ולהצביע בנושא.

ד. זיכון:

י. ארצי:

אני חותר לקראת פשרה. אנחנו נמצאים בסוף הדרך של המה הזה ואני רוצה למנוע התפוצצות ועימות. הדברים האלה לא יכולים להעשות אגב אורחא. לא איכפת לי לקבל את הנתונים שביקש ויינשטיין, אני רואה בזה יותר חכמים של השהייה. אנחנו יכולים לקבל פשרה.

יש שלושה אלמנטים:

גיל הרכב, גובה העדכון ותאריך העדכון. האם אפשר למצוא משהו שלא יהיה חדש לחלוטין ולא יגרום לקפיצה כזאת שקשה לעמוד בה? לצורך זה אני מציע שתהיה הידברות של 2 - 3 חברים עם הממונים, כדי לחפש נוסחה להצעה שתהיה מוסכמת.

א. ויינשטיין:

אם אגיע למסקנה ששחקנו את שר הבכירים מעבר לשחיקה של השכירים, אני אתמוך בהצעות, אבל במקביל לכך אציע לתמוך בהצעות הרוב אבל להגדיל את השכר. אני צריך את הטבלא.

היו"ר ח. רמון:

אני מבקש שניחן זמן סביר לויינשטיין לגבש את דעתו. הדיון הסתיים. אם חרצה להביא ממצאים ולנמק את ההצעה שלך, ניחן לך רשות לעשות זאת. לעת עתה יש הצעה של האוצר ויש הצעה של עדכון אוקטובר + 50%. ויינשטיין מחלבט בהצעה שתהיה או לא תהיה על פי הנתונים. עד יום רביעי ב-9 חגבש את הצעתך.

לא יהיו נתונים עד אז.

י. ברון:

היו"ר ח. רמון:

אני מציע שביום שני הבא תהיה הצבעה. הדיון הסתיים, אפשר להגיש הצעות בנוסף לשתי ההצעות שקיימות עכשיו. לא נקיים שום דיון.

א. ויינשטיין:

מבקש להודיע לטר האוצר על הנתונים והוא יגבש הצעה.

היו"ר ח. רמון:

אם ההצעה שלי נתקבל, מה תהיה התוספת להכנסות המדינה?

אם החוק יישאר בזקפו, מה המשמעות מבחינת מינהל הכנסות המדינה לגבי השנה הבאה? מה זה כוחיף לשנת המס הזאת בשלושה חודשים ומה זה יוחף לשנת הכספים הבאה אם התקנה תיגאר בזקפה?

י. ארצי:

שמעתי שיזכר שיחול שזה יחול על כולט. אם כך, איך זה יזמיע על חקציבים של 2 - 3 משרדים במשלתיים?

היו"ר ח. רמון:

במשלה לא מגלמים.

במחגרת הנתונים שמקבל אריזל, אני מבקש גם לקבל את

הנתונים האלה.

נדחה לקבלת נתונים והצבעה.

היו"ר ח. רמון:

היינו צריכים לקיים דיון על הכנסות המדינה, על זקבולים, על מסים וכו'. אני חושב שנושא ההכנסות הוא מרכזי בתקציב המדינה, בעיקר לאלו שלא רוצים להגדיל בהוצאות בלי כיסוי. אני סבור שצריכים לקיים בנושא זה דיון רציני יותר. צריך לבקש מיו"ר הכנסות לאפשר לנו ישיבות אה"צ. צריך לשם כך רשות של יו"ר הכנסות. בינתיים אני מבין שאני יו"ר, ואנחנו נקיים דיון רציני בעניין הזה.

ד. תיכון:

אני רוצה להעלות נושאים שקשורים בנושא, שלא נתנו את דעתנו עליהם, זה אושר בחקופה שחלק מהחברים לא היו. הייתי רוצה שתשמעו את דעתי באחד הדיונים הקרובים בנושא של 10% לגבי ישובים.

צו הסדרת יבוא-שובין (הפקדה) (תיקון מס' 14), התשמ"ו - 1985

ה ו ח ל ט

לאשר את הצו כמבוקש.

הישיבה נבעלה ב-15.12.